

Warszawa, 20-10-2023 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

XI.543.144.2023.KM

Pani
Barbara Socha
Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki
Demograficznej
Ministerstwo Rodziny i Polityki
Społecznej
ePUAP

Szanowna Pani Minister!

Uprzejmie dziękuję za pismo z dnia 2 czerwca 2023 r. (znak: BPD-VI.059.4.2023.JK), dotyczące powrotów do Ukrainy małoletnich uchodźców z ukraińskiej pieczy zastępczej. Przyjmując do wiadomości stanowisko przedstawione w przekazanej Rzecznikowi Praw Obywatelskim odpowiedzi, chciałbym zwrócić uwagę Pani Minister na dokument opublikowany w lipcu br. przez UNHCR w sprawie dobrowolnych powrotów do Ukrainy dzieci uchodźczych pozostających bez opieki

rodziców, w tym dzieci pozbawionych opieki i dzieci ewakuowanych z placówek opiekuńczych w Ukrainie¹.

W stanowisku UNHCR wskazano środki ochrony, których należy przestrzegać przy udzielaniu pomocy dzieciom uchodźczym, które wyrażają wolę dobrowolnego powrotu do Ukrainy. Dokument opiera się na założeniu, że to kraj udzielający ochrony ponosi główną odpowiedzialność za ochronę praw dzieci uchodźczych przebywających na jego terytorium. Powyższe wynika z Konwencji haskiej z 1996 r., która przewiduje, że kraj przyjmujący odpowiada za bezpieczeństwo „dzieci uchodźczych i dzieci, które wskutek rozruchów mających miejsce w ich kraju zostały przemieszczone za granicę”.

W stanowisku UNHCR podkreślono, że dobrowolny powrót dzieci uchodźczych pozostających bez opieki rodziców może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy m.in. właściwe organy władzy w kraju udzielającym ochrony małoletniemu uchodźcy ustaliły, że powrót leży w najlepszym interesie dziecka, biorąc pod uwagę prawa i życzenia dziecka, a także sytuację w zakresie bezpieczeństwa na proponowanym obszarze docelowym powrotu, wszelkie szczególne potrzeby dziecka oraz usługi i wsparcie dostępne dla dziecka na obszarze docelowym. W przypadku rozbieżności w poglądach, prawach i życzeniach dziecka, jego rodziców i/lub opiekuna prawnego, dziecko powinno mieć prawo do odpowiedniej reprezentacji prawnej w celu zapewnienia, że jego stanowisko będzie reprezentowane podczas wszelkich dotyczących jego interesów procedur administracyjnych lub sądowych.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1058 t.j.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o poinformowanie, czy w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej podjęto kroki w celu wdrożenia procedur zapewniających realizację standardów wskazanych w ww. dokumencie UNHCR.

Z poważaniem

Valeri Vachev

¹ Stanowisko UNHCR jest dostępne pod adresem:

<https://www.refworld.org/pdfid/64ac0f924.pdf#:~:text=In%20its%20Position%20on%20Returns%20to%20Ukraine%2C3%20UNHCR,may%20remain%20uncertain%20for%20some%20time%20to%20come> (dostęp: 18 października 2023 r.).

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/